

— Εἴμεθα σύμφωνοι ;
 — Μάλιστα. Ἐκατὸν εἰκοσιπέντε χιλιά-
 δας φράγκων.
 — Τοῖς μετρητοῖς.
 — Ἐννοεῖται.
 — Θὰ σὰς μετρήσω λοιπὸν τὸ ποσόν.
 Πῶς τὸ θέλετε ;
 — Εἰς χαρτονομίσματα.
 — Γαλλικὰ ;
 — Ἄν θέλετε.
 — Θὰ ἐπανεέλθετε λοιπὸν εἰς Γαλλίαν ;
 — Δὲν ἀπεφάσισα, ἀλλ' αὐτὰ τὰ χαρ-
 τνομίσματα ἀλλάσσονται παντοῦ.

[Ἔπεται συνέχεια]

ΤΟΝΥ

ΚΟΜΗΣΣΑ ΔΕΛΑΣΕΡ

Μυθιστορία ΑΙΜΥΛΙΟΥ ΡΙΣΒΟΥΡΓ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ὁ Ἐχθρός.

[Συνέχεια]

— Ὡς τὴν πρώτην φοράν ;
 — Ναί. Μ' ἐφώναξε σιγά-σιγά καὶ μοῦ ἔρριψε μίαν ἐπιστολήν.
 — Τὴν ἔχεις τὴν ἐπιστολήν αὐτήν ;
 — Ὁχι· ἀφοῦ τὴν ἀνέγνωσα, τὴν ἔ-
 σχισα.
 — Ἐνθυμεῖσαι τί ἔγραψεν ;
 — Ναί.
 — Εἰπέ μοι.
 — Ἐγραψεν ὅτι ὁ Ἀδριανὸς δὲν μ' ἐλη-
 σμόνει, ὅτι θὰ μὲ ἡγάπα πάντοτε, ἀπε-
 κρίθη ἡ Χρυσσαυγὴ χαμηλοφώνως.
 — Μόνον αὐτό ;
 — Ἐγραφε προσέτι ὅτι τὴν ἐπομένην,
 εἰς τὰς ἑνδεκα τὸ ἑσπέρας, ἔπρεπε νὰ μὴ
 λείψω νὰ εὑρεθῶ εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου,
 ὁ Ἀδριανὸς θὰ ἦτο ἐκεῖ καὶ κατ' εἶχε νὰ
 μοῖ εἶπῃ.
 — Ὁ ἄθλιος, ὁ ἀνανδρὸς ! ἐψιθύρισε νὰ
 παιδαγωγός.
 Καὶ ἐπανελάθε δυνατῇ τῇ φωνῇ :
 — Τί ἄλλο ἔγραψεν ;
 — Δὲν ἤξεύρω πλέον.
 — Καὶ τὴν ἐπομένην, ἀπατήσασα τὴν
 μητέρα καὶ τὸν πατέρα σου, ἐξῆλθες τῆς
 οἰκίας, χωρὶς νὰ προξενήσης θόρυβον, καὶ
 μετέβης εἰς τὴν θύραν τοῦ κήπου ;
 — Ὁχι, ἀπεκρίθη ἡ Χρυσσαυγὴ, δὲν ἡ-
 δυνήθην.
 — Ἄ ! καὶ δικτὶ ;
 — Διότι τὴν ἰδίαν ἑσπέραν καὶ ὥραν ἀ-
 νεχωρήσαμεν διὰ Παρισίους.
 — Εὐτυχὴς σύμπτωσης ! ἐσκέφθη ἡ κυ-
 ρία Δουράνδου.
 — Ὁ Ἀδριανὸς μὲ ἤκουεν, ἦτο ἐκεῖ,
 ἐξηκολούθησεν ἡ νεάνις, ἀλλὰ δὲν τὸν εἶδον.
 Ἦτο πυκνὴ ὑμίχλη καὶ ἡ νύξ σκοτεινὴ
 πολὺ. Καὶ ἔπειτα ὁ Ἀδριανὸς ἦτο κεκρυμ-
 μένος βεβαίως, διότι φοβεῖται τὸν πατέρα
 μου. Τί εἶπεν, ὅταν μὲ εἶδε ν' ἀναχωρῶ,
 δὲν γνωρίζω, θὰ ἐλυπήθη ὅμως πολὺ, διότι

καὶ ἐγὼ ἤμην λυπημένη. Ἀλλὰ δὲν ἤξεύ-
 ρετε...

— Ὁχι.

— Μίαν ἡμέραν, ὅταν σπουδάσω καὶ
 μάθω πολλὰ πράγματα, θὰ ἔλθῃ ἐδῶ καὶ
 θὰ τὸν ἐπανιδῶ... μοὶ τὸ ὑπεσχέθη ὁ πα-
 τέρας.

— Ἐὰν ἦναι ἔτσι, ἀγαπητῇ μου, ἀρχί-
 ζομεν ἀπὸ αὖριον τὴν ἐργασίαν· θὰ με-
 λετᾷς καὶ θὰ μάθῃς πολλὰ πράγματα.

— Ναί, δὲν ἔχει οὕτω ; Γρήγορα, γρή-
 γορα, πολλὰ πράγματα !

Καὶ κροτοῦσα τὰς χεῖρας :

— Εἴμαι εὐχαριστημένη, πολὺ εὐχαρι-
 στημένη, εἶπε· θὰ μάθω πολλὰ πράγματα,
 καὶ ὁ Ἀδριανὸς θὰ ἐπανεέλθῃ, μοὶ τὸ ὑπε-
 σχέθη ὁ πατέρας.

— Παράδοξεν, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἡ κυ-
 ρία Δουράνδου, περὶ τοῦ πατρὸς τῆς πάν-
 τοτε, περὶ τοῦ πατρὸς τῆς ὁμιλεῖ, οὐδέποτε
 δὲ καὶ περὶ τῆς μητρὸς τῆς.

I

Ἀνάστασις.

Ἡ παιδαγωγὸς δὲν ἠπατήθη εὐθὺς ἀπὸ
 τῶν πρώτων ἡμερῶν ὅτι δυσχερὲς ἀνελάμ-
 βανεν ἔργον, ἀλλὰ καὶ δὲν ἐθεώρησεν αὐτὸ
 ἀνώτερον τῶν δυνάμεών τῆς. Ἀπέβλεπε μό-
 νον εἰς τὸν σκοπὸν, εἰς ὃν ἐβασίζετο καὶ ἡ-
 σθάνετο ὅτι ὁ κόπος δὲν θὰ ἦτο μέγας· ἄλ-
 λως δὲ ἡ ἀγάπη, ἣν κατώρθωσε νὰ τῇ ἐμ-
 πνεύσῃ ἡ Χρυσσαυγὴ, ἡ σχεδὸν μητρικὴ στορ-
 γή, ἣτις ἐξεχειλίζεν ἐκ τῆς καρδίας τῆς καὶ
 διὰ τὴν ὁποῖαν ἐξεπλήσσετο, ἐνέπνεεν αὐτῇ
 οἶονεῖ ἐνθουσιασμόν καὶ ζήλον, οὓς οὐδέποτε
 ἤσθάνθη.

Τὸ ν' ἀγαπήσῃ, νὰ προσκολληθῇ καὶ ν' ἀ-
 φοσιωθῇ ἦτο ἔργον τῆς καρδίας καὶ τῆς ψυ-
 χῆς διὰ τὴν γυναῖκα ταύτην, ἣτις πολλὰ ἔδει-
 νοπαθήσε καὶ ἣτις ἐπὶ μακρὰ ἔτη ἔζησε χωρὶς
 νὰ δυνήθῃ νὰ ποιήσῃται χρῆσιν τῶν θησαυ-
 ρῶν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς στοργῆς, οὓς ἐτή-
 ρησεν ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς, ὡς παραμυθίαν
 τῶν θλίψεων αὐτῆς, ὡς ἀνακούφισιν τῶν πι-
 κριῶν καὶ τῶν λυπῶν τῆς.

Ναί, ἔβλεπέ τις ὅτι ἡ κυρία Δουράνδου
 ἐδεινοπαθήσεν, ὅτι εἰσέτι ὑπέφερε καὶ ὅτι οὐ-
 δόλως ἠλπίζε νὰ φθάσῃ εἰς τὸ τέρμα τῶν
 δεινοπαθημάτων αὐτῆς.

Προφανῶς μεγάλη ἐγκαρτέρησις, ἀντλου-
 μένη ἐκ τοῦ αἰσθημάτων τοῦ καθήκοντος καὶ
 τῆς δικαιοσύνης, ἐνίσχυε τὸ θῆμα τοῦτο τῆς
 εἰμαρμένης· εἶχε συνειθίσει εἰς τὴν τύχην
 τῆς, ὥς ὅμως δὲν ἀπεδέξατο αὐτὴν ἀγογ-
 γύστως.

Τοσοῦτον ταπεινωτικὸν τῇ ἐφαίνετο νὰ
 ζητήσῃ συγγνώμην, ὥστε ἐδυσκολεύετο με-
 γάλως νὰ τὸ πράξῃ, καὶ ὡς ἐκ τῆς μεγάλης
 αὐτῆς ἠπιότητος καὶ τῆς ἀναλλοιώτου ἀγα-
 θότητος τὸ νὰ ἐκζηλώσῃ μετάνοιαν ἐθεώρει
 ὅτι θὰ ἐξελαμβάνετο ὡς ἐπιθυμία ἐκ μέρους
 αὐτῆς νὰ τύχῃ ἀφέσεως.

Ὡς εἴπομεν, ἡ γυνὴ αὕτη ἔπρεπε ν' ἀ-
 γαπᾷ, ἄλλως δ' ἔζη διὰ ν' ἀγαπᾷ.

Τοὺς μυχίους τῆς καρδίας τῆς πόθους οὐ-
 δεμία ἄλλη πλὴν τῆς Χρυσσαυγῆς, τῆς παι-

δικῆς ταύτης κόρης, ἠδύνατο νὰ ικανοποι-
 ῇ.

Ἐὰν τῇ παρουσιάζοντο πεντήκοντα καὶ
 ἑκατὸν μαθήτριά, πάλιν μεταξὺ αὐτῶν θὰ
 ἐξέλεγε τὴν Χρυσσαυγὴν.

Ἡ Χρυσσαυγὴ ἀπητεῖτο διὰ νὰ μεταδώσῃ
 τὴν ἀγάπην, τὴν στοργὴν καὶ μέρος τοῦ μη-
 τρικτοῦ ἔρωτος, ὃν μόλις διέχυσεν ἄλλοτε ἐπὶ
 τοῦ λίκνου, ἡ Χρυσσαυγὴ, ἡ ἀθώα αὕτη κό-
 ρη, ἥς ἐμελλε νὰ μορφώσῃ τὴν καρδίαν, νὰ
 φωτίσῃ τὸν νοῦν καὶ ἣν ἐμελλε ν' ἀναζω-
 ογονήσῃ καὶ νὰ δημιουργήσῃ τρόπον τινά.

Τῇ εἶπον :

— Θὰ εἴσθῃ ὀλίγον καὶ μήτηρ τῆς.

Καὶ ἐκείνη εἶπε καθ' ἑαυτήν :

— Θὰ ἤμαι ἐντελῶς μήτηρ τῆς !

Καὶ ἠλήθευσε τοῦτο.

Οὐδόλως ἐπρόσεξεν ὅτι ἡ Χρυσσαυγὴ ἐπλη-
 σίαζεν εἰς τὸ δέκατον ἑβδόμον τῆς ἡλικίας
 αὐτῆς ἔτος· τὴν ἐξέλαθεν ὡς νήπιον καὶ τὴν
 ἔλαθεν ὡς ἀπὸ τοῦ λίκνου, ὡς ἂν εἰ ἐπανήρ-
 χετο ἀπὸ τῆς τροφῆς αὐτῆς.

Ἐπὶ τινὰ χρόνον δὲν ἐφαίνετο ὡς παιδα-
 γωγός, ἀλλὰ μήτηρ προσεκτικὴ καὶ πλη-
 ρης στοργῆς καὶ μερίμνης, ἣτις ἐπεδαψί-
 λευε τὰς θωπείας αὐτῆς καὶ τὰς ἡδυλογίας,
 ἣτις περιεκάλυπτε τὸ παιδίον διὰ τῆς μη-
 τρικῆς αὐτῆς πνοῆς, ἐμβάλλουσα αὐτὴν εἰς
 τὴν ψυχὴν καὶ εἰς τὴν καρδίαν τοῦ, ἵνα θι-
 χθῶσιν ἐπαλλήλως πᾶσαι αἱ χορδαί.

Ὡ ! πόσον καλῶς ἐνεθυμεῖτο ὅτι ἐχρη-
 μάτισε μήτηρ !

Ἀλλὰ δὲν εὕρισκετο ἄρα γε εἰσέτι πλη-
 σίον τέκνου ἄλλης γυναικός, ὅπερ τῇ ἔδωκεν
 ἡ τύχη ; Δὲν ἔπραττεν ὑπὲρ τῆς Χρυσσαυ-
 γῆς ὅ,τι θὰ ἔπραττεν ὑπὲρ τοῦ τέκνου τῆς,
 ὑπὲρ τῆς ἰδίας αὐτῆς θυγατρὸς, ἐὰν εἶχε
 τὴν εὐτυχίαν νὰ τὴν ἀναθρέψῃ ;

Καὶ δὲν ἠδυνήθη μὲν νὰ ἐκπληρώσῃ εἰς
 τὸ τέκνον ὅπερ ἔτεκε τὴν ἰδίαν ἀποστολήν,
 ἣν ἡ φύσις ἐπιβάλλει εἰς πᾶσαν μητέρα,
 ἀλλ' εἶχε νῦν τὴν ἱερὰν ταύτην ἀποστολήν.

Ναί, δὲν θὰ ἔπραττεν ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς
 τῆς, ἀλλ' ἡ ὅ,τι ἔπραττεν ὑπὲρ τῆς Χρυ-
 σαυγῆς, καὶ εἶχε νὰ ἐκπληρώσῃ ὅλην τὴν
 ἀποστολήν τῆς, διότι ἡ Χρυσσαυγὴ, μεθ' ὅ-
 λην τὴν ἡλικίαν τῆς, ἦτο ἀκόμη παιδίον.

Τοσοῦτον δὲ καλῶς ἐξεπλήρου τῆς μητρὸς
 τὸ πρόσωπον, ὥστε ἐπῆρχοντο στιγμαί, καθ' ἃς
 λησμονοῦσα τὴν θέσιν τῆς καὶ τὴν κυ-
 ρίαν Δελώρμ καὶ τὸν κ. Δελώρμ, ἐπίστευεν
 ὅτι ἡ Χρυσσαυγὴ ἦτο πράγματι θυγάτηρ
 τῆς.

Ὅτε ἡνίοει ἐξαίφνης τὸ λάθος, εἰς ὃ
 ἡ καρδία τῆς τὴν ἔρριπτε, τῇ καθίστατο
 ἄλλοινη ἢ ἀπὸ τῆς ἀπάτης ταύτης ἀπαλ-
 λαγῇ ἠσθάνετο συντριβομένην τὴν καρδίαν
 τῆς, τὸ στῆθος τῆς ἠσθμαίνει καὶ θερμὰ δά-
 κρυα ἔρρεον τῶν ὀφθαλμῶν τῆς.

Ἄλλοτε πάλιν, παρατηροῦσα τὴν Χρυ-
 σαυγὴν, ὡς ἂν εἰ ἐνωπτρίζετο εἰς τοὺς ὤ-
 ριους καὶ διακρυγεῖς ὀφθαλμούς τῆς νεάνιδος,
 ἐξεπλήσσετο αἰσθανομένη τὰς αὐτὰς χαρ-
 μονίας, περιπίπτουσα εἰς τὴν αὐτὴν εὐφρο-
 σύνην, εἰς τὴν αὐτὴν ἐκστασιν εἰς ἃς καὶ
 ἄλλοτε, ὅτε ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου τοῦ λί-
 κνου ἐθεώρει τὴν ὥραιαν καὶ ξανθὴν τοῦ τέ-
 κνου τῆς κεφαλῇ.

Παράφορος τότε ἐκ τῆς ἀκατανικήτου

χαράς, ἐλάμβανε τὴν Χρυσανγὴν ἐπὶ τῶν γονάτων της, ἔθλιβεν αὐτὴν παρφορώς ἐπὶ τοῦ ἀσθμαίνοντος στήθους της, τὴν ἐβαυκάλλισε, τὴν κατησπάζετο καὶ τῇ ἔλεγεν ὅτι ἤρχετο εἰς τὴν καρδίαν καὶ εἰς τὰ χεῖλη της.

— Μαμά μου, μαμά μου, ἔλεγεν ἡ νεανίς, ἀποδιδοῦσα πολλαπλάσια τὰ φιλήματα, ἅτινα ἐλάμβανε.

Ἡ νεαρὰ γυνὴ ἀνεσκίρτησε σύσσωμος καὶ ἀνελύθη εἰς λυγμούς, ὅτε τὸ πρῶτον ἡ Χρυσανγὴ τῇ ἔδωκε τὸ γλυκὺ τοῦτο ὄνομα.

Ἡ Χρυσανγὴ ἔμεινε ἐνέη, καὶ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας δὲν ἐτόλμησε πλέον νὰ ἐκτομίση τὴν γλυκεῖαν ἐκείνην λέξιν.

— Διατί δὲν μὲ λέγεις πλέον μαμά; τὴν ἠρώτησεν ἡ κυρία Δουράνδου ἐν στιγμῇ, καθ' ἣν ἐκράτει τὴν μαθήτριάν της ἐπὶ τῶν γονάτων, σφίγγουσα αὐτὴν ἐπὶ τῆς καρδίας της.

— Διὰ νὰ μὴ σὰς κάμω νὰ κλαίετε, ἀπεκρίθη ἡ Χρυσανγὴ· πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν σὰς ἔκαμα καὶ ὑπεφέρατε πολὺ.

— Ὅχι, ὄχι, ἀγαπητή μου! ἀπ' ἐναντίας μὲ ἔκαμες νὰ αἰσθανθῶ μεγάλην χαράν.

Ἐκτοτε, καὶ ἐνώπιον τῆς κυρίας Δελώρμ καὶ ὁσάκις ἦσαν μόναι ἡ λέξις «μαμά», προφερομένη μετὰ τρόπου ὅστις κητυχαρίσται τὴν παιδαγωγόν, ἀνεβιάζετο συχνάκις εἰς τὰ χεῖλη τῆς Χρυσανγῆς.

Οὕτως ἐπαιδαγωγεῖτο ἡ κόρη, καὶ ἡ παιδαγωγὸς διὰ γλυκέων καὶ τρυφερῶν λόγων καὶ δι' ἐνδιαφερουσῶν ὁμιλιῶν, προσιτῶν εἰς τὴν διάνοιαν τῆς μαθητρίδος ἔδωκε τῇ νεανίδι τὴν ἀγωγὴν ἧς ἐστερεῖτο.

Ἡ κυρία Δουράνδου ἤσθαιθη ὅτι ὦφειλε πρὸ παντός ν' ἀπευθυνθῇ εἰς τὴν καρδίαν τῆς νεανίδος, γεννῶσα ἐν αὐτῇ καὶ ἀναπτύσσουσα πάντα τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα, καὶ μόνον διὰ τῆς καρδίας της ἐμόρφωσε τὴν τῆς μαθητρίδος τῆς.

Βιβλίων χρῆσις ἐγένετο σπανιώτατα· ἡ Χρυσανγὴ κατάρθου ν' ἀντιλαμβάνηται καὶ νὰ κατανοῇ τὰ διδασκόμενα διὰ διαφόρων ἀπλῶν καὶ ὀρθῶν ἐξηγήσεων καὶ παραστάσεων.

Βραδέως καὶ βραθυρῶν ἡ νεανίς ἐδίδασκετο· ἡ μνήμη αὐτῆς τὴν ἐβοήθει μεγάλως, διότι ἤρκει νὰ ἐννοήσῃ τι, διὰ νὰ μὴ τὸ ἐπαναλάβῃ πλέον ἡ παιδαγωγὸς, καθόσον ἡ μικρὰ τὸ ἐγνώριζε.

Ἡ κυρία Δουράνδου ἔβαινε εὐθὺ πρὸς τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν μετὰ συνετῆς βραδύτητος, κατὰ πρόγραμμα βαθμιαίον, μετὰ τάξεως, μετὰ πολλῆς ἐπιφυλάξεως, μετὰ μεγάλης λεπτότητος καὶ ἄκρας περισκέψεως.

Εἶδε μετ' ἐκπληξέως, μεμιγμένης ὑπὸ μεγάλης χαρᾶς, ἐκπληρούμενον τὸ φαινόμενον εἰς ὃ ἤλπισαν, τὴν ἀνάνηψιν δηλαδὴ τοῦ πνεύματος τῆς νεανίδος, τὴν θαυμασίαν ἀνάπτυξιν τῆς διανοίας της, ἐλευθερουμένης διαδοχικῶς ἀπὸ τῶν περιορισμῶν, οἵτινες ἐδέσμευον αὐτήν. Ἐν διαστήματι ὀλιγωτέρῳ τῶν ἐξ μηνῶν ἐτελέσθη τὸ θαῦμα τοῦτο.

Νῦν σχεδὸν ἄνευ προσπαθείας ἡ Χρυσανγὴ ἐνόει πάντα· μία τῶν φυσικῶν αὐτῆς δυνάμεων, ἡ ἀντίληψις, ἦτο ἐκτακτῶς ἰσχυρὰ, μεγάλην δὲ ἠσθάνετο ἡ κόρη χαράν,

ὅτε σχεδὸν μόνη ἀντελαμβάνετο τινος, τὸ ἐνόει καὶ εὕρισκεν ὁρισμὸν τινα.

Σχεδὸν πάντοτε ἐσυλλογίζετο ὀρθότατα, μελονότι τὸ ἀληθές εἶναι ὅτι τὰς ιδέας αὐτῆς ἐνέπνευε συχνάκις ἡ καρδία.

Καθόσον ἐδίδασκετο, ἠῤῥανεν ἡ ἀνυπομονησία της πρὸς τὴν μάθησιν, ἀλλ' ἡ παιδαγωγὸς δὲν ἤθελε ν' ἀποστῇ τοῦ προδιαγραφέντος προγράμματος, καὶ πολλάκις ἠναγκάζετο νὰ χαλινάγῃ τὴν ἀπληστον τῆς Χρυσανγῆς περιεργίαν.

Βεβαίως μία κόρη δικαιοῦται νὰ μάθῃ πολλά, μὴ ὑπαγόμενα εἰς τὸν κύκλον τῶν διδασκόμενων συνήθως, ἀλλ' ὑπάρχουσι καὶ τινὰ ἐξ αὐτῶν, ἅτινα δεόν νὰ θίξῃ τις μετὰ μεγάλης περισκέψεως.

Διό, ἀφοῦ ἡ κυρία Δουράνδου μετὰ μεγάλῃς περισκέψεως, προσοχῆς καὶ λεπτότητος ἐξηγήσῃ τῇ Χρυσανγῇ τί ἐστὶ κόσμος, κοινωνία, ζωσα ὑπὸ κοινούς τοῖς πᾶσι νόμους, εἰς πᾶς τις ὀφείλει σεβασμὸν καὶ ὑπακοήν, καὶ τῇ εἶπε τί ἐννοεῖται διὰ τῆς λέξεως πολιτισμὸς, τῇ ὁμίλησε περὶ τῶν πολυπλῶν τῆς γυναικὸς καθηκόντων, περὶ τῆς μεγάλης ἀποστολῆς, εἰς ἣν κέκληται, καὶ περὶ τῆς θέσεως, ἣν ὀφείλει νὰ καταλάβῃ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐξηγηνευσμένου λαοῦ.

Ἡ παιδαγωγὸς ἐδίδασκε πάντοτε ἀπλοῦστα τὴν μαθήτριάν αὐτῆς· ἡ ἐξηγήσις ἐκάστοτο πράγματος ἤρχετο καταληλῶς καὶ πᾶν ἀντικείμενον ἀνεπτύσσετο ἐν οικειᾷ συνομιλίᾳ.

Συχνάκις ἡ νεανίς ἔμεινε ρεμβάζουσα κατόπιν ὁθείσσης ἐξηγήσεως, ἔχουσα τεταπεινωμένην τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους.

Ἐσκέπτετο δι' ὅ,τι ἤκουε, μεθ' ὃ ὑφύσασα τὴν κεφαλὴν:

— Ναί, ἔλεγε, ἐνόησα καλῶς.

Καὶ διὰ νὰ εὐχερестήσῃ τὴν παιδαγωγόν της, ἔρριπτε τοὺς βραχίονας περὶ τὸν τραχήλον αὐτῆς καὶ τὴν περιεπτύσσετο.

Ἡ Χρυσανγὴ δὲν ἐμάνθανε χωρὶς νὰ ἐκδηλοῖ ἐνίοτε μεγάλην ἐκπληξιν, τοιαύτην δὲ ἀπορίαν ἐξεδήλωσεν, ὅτε ἤκουσε τὴν κυρίαν Δουράνδου λέγουσαν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ ἀγαθοὶ καὶ κακοί, ἄρρενες καὶ θήλειαι, καὶ ὅτι ἐὰν πάντες οἱ πεπολιτισμένοι λαοὶ ἔχωσι νόμους, νόμους βασιζομένους ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς δικαιοσύνης, οἱ νόμοι οὗτοι ἐγένοντο πρὸς προστασίαν τῶν ἀγαθῶν καὶ πρὸς τιμωρίαν τῶν κακῶν.

Ἡ Χρυσανγὴ δὲν εἶχε σκεφθῇ μέχρι τοῦδε ὅτι ἦδυνάτο νὰ ὑπαρξωσι καὶ κακοὶ ἄνθρωποι.

Ἐτέραν ἀπορίαν ἐδείξεν ἡ Χρυσανγὴ, ὅτε ἔμαθεν ὅτι ὑπάρχουσιν ἐν τῷ κόσμῳ πράγματα κατὰ συνήθη, καὶ ὅτι ὁ πολιτισμὸς ἐπιβάλλων διὰ τῶν νόμων τοῦ τάξιν πράγματων εἰς τὰς κοινωνίας ἀντιστρατεύεται πολλάκις πρὸς τοὺς μεγάλους νόμους τῆς φύσεως.

Ἐνόησεν ὅμως εὐχερῶς ἡ κόρη τ' ἄπειρα τοῦ πολιτισμοῦ ἀγαθὰ, ὅτε κατέδειξεν αὐτῇ ἡ παιδαγωγὸς τί ἦτο πρᾶγματι ὁ κόσμος ἐν τοῖς βαρβαρικοῖς χρόνοις, καθ' οὓς ὁ τοῦ ἰσχυροτέρου νόμος ἐκράτει πάντων τῶν ἄλλων.

Ἄλλως δὲ ἡ κυρία Δουράνδου ἐμάνθανεν αὐτὴν ταῦτοχρόνως τὰ ἔθιμα τῶν λαῶν

κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν καὶ κατεδείκνυνεν αὐτῇ διὰ συγκρίσεως ὅτι ἀπόλυτος ὑπῆρξεν ἀνάγκη νὰ ἐκπολιτισθῶσιν οἱ ἄνθρωποι ἀναγκαζόμενοι νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς νόμους θεσπισθέντας πρὸς τὸ καλὸν πάντων.

Κατ' ἀνάγκην ἡ κ. Δουράνδου, ἀφοῦ εἶπε τῇ Χρυσανγῇ ὅτι ὑπάρχουσιν ἀγαθοὶ καὶ μοχθηροί, ἐνέπνευσεν αὐτῇ θαυμασμὸν πρὸς πᾶν τὸ καλόν, τὸ μέγα καὶ τὸ ὠραῖον, ἐδέησε ν' ἀντιπαρθέσῃ εἰς πάντα τὰ ἀγαθὰ τὰ εὐγενῆ καὶ τὰ ὑπέροχα αἰσθήματα καὶ τινὰ τῶν ἐλαττωμάτων καὶ τῶν παθῶν, ἅτινα ἐξευτελίζουσι τὸν ἄνθρωπον.

Κατέδειξε τὸν μὲν ἀνυψούμενον καὶ ἐξευτελιζόμενον διὰ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἀγαθοῦ καὶ διὰ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ, τὸν δὲ καταβιβαζόμενον, ἐξευτελιζόμενον, ἐκπίπτοντα ἐκ τῆς ἀγάπης τῆς ὑπολήψεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν γινωσκόντων αὐτόν, διότι ἐγένετο δοῦλος ἐνός τῶν κακῶν καὶ φοβερῶν ἐκείνων παθῶν, ἅτινα ἀπὸ τοῦ μεγαλειτέρου ὕψους δύνανται νὰ καταρρίψωσι τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν βόρβορον τῆς ἀποστροφῆς.

Ἡ κυρία Δελώρμ οὐδένα ἐδέχετο ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτῆς, ἡ δὲ Χρυσανγὴ μόνον μετὰ τῆς παιδαγωγοῦ ἦδυνάτο νὰ ὁμιλῇ καὶ ἐνίοτε μετὰ τῶν ὑπηρετῶν.

Ἐκ τοῦ παραθύρου της καὶ ὅτε ἐξήρχετο εἰτε πεζῇ εἰτε ἐφ' ἀμαξῆς ἐβλεπεν ἐν ταῖς ὁδοῖς διαβάτας, ἄνδρας, γυναῖκας, νεάνιδας, γέροντας καὶ παιδία καὶ οὐδὲν πλέον.

Ἐν τούτοις, χάρις εἰς τὴν κυρίαν Δουράνδου, ὁ κόσμος δὲν ἦτο πλέον δι' αὐτὴν ἄγνωστόν τι.

Ἡδύνάτο ἤδη νὰ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὸν καὶ νὰ ἀναδειχθῇ διὰ τοῦ παραστήματος, τῆς χάριτος, τῆς νοημοσύνης καὶ τῆς ζωρότητος τοῦ πνεύματός της, μελονότι δὲν εἶχεν εἰσέτι τὴν ἀνατροφὴν καὶ τὴν ὑγίαν παιδείαν, ἧς ἐπεθύμει νὰ τῇ δώσῃ ἡ παιδαγωγὸς της.

Ἡ κ. Δουράνδου ἀπετέλεσεν οἰονεὶ ἀναστάσεως θαῦμα, τοῦτο δὲ ἠσθάνετο ἡ Χρυσανγὴ, ὅταν ἔλεγε:

— Δὲν εἶμαι πλέον ἡ ἰδίᾳ, νομίζω ὅτι δὲν ὑπῆρχον πρότερον.

Καὶ ὅμως ἐνεθυμῆτο εὐλαβῶς τινὰ τοῦ παρελθόντος αὐτῆς βίου.

Δὲν ἐλησμονεῖ τὸν πατέρα της, τοῦναντίον ἐσκέπτετο αὐτὸν συχνότατα καὶ ὅτε ὁμιλεῖ περὶ τοῦ κυρίου Δελώρμ πρὸς τὴν κυρίαν Δουράνδου, ἐπραττε τοῦτο, ἵνα τῇ ἐπαναλάβῃ πόσον ἦτο ἀγαθὸς καὶ φιλόστοργος καὶ πόσον ἦτο ἄξιος ν' ἀγαπάται.

— Ποία χαρὰ, ποῖον εὐτύχημα δι' αὐτόν, ἔλεγε μὲ ἀπαστραπτοντας ὀφθαλμούς, ὅταν θὰ ἐπανέλθῃ δὲν θὰ μὲ ἀναγνωρίσῃ καὶ τοῦτο θὰ ὀφείλεται εἰς σὰς.

Οὐδὲ τὸν φίλον της Ἀδριανὸν ἐλησμονεῖ· δὲν ἦτο τάχα ἐκεῖνος πρῶτος, ὅστις διεφώτισεν ὀλίγον τὸν νοσοῦντα αὐτῆς ἐγκέφαλον;

Τέσσαρα πρόσωπα εἶχον νῦν θέσιν ἐν τῇ καρδίᾳ της, καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἀπετέλουν δι' αὐτὴν τὸν κόσμον πάντα, ταῦτα ἐφύλαττεν ἐκεῖ ἐνθα συνήνθων αὐτὰ, ἵνα μὴ δέποτε τ' ἀποχωρίσῃ.

Νῦν, ὅποτε δὲν ἦτο πλέον ἡ ἄλλοτε ἀμαθής, ἐγίνωσκε καλῶς τί ἐπραττε.

Δὲν ἐλθσμένον τὸν Ἀδριανόν, διότι ἐχρημάτισεν ὁ πρῶτος αὐτῆς φίλος, διότι ἦτο ὁ σύζυγος, τὸν ὁποῖον ἐπιθυμῇ.

Καὶ συγχάκις ἔλεγε καθ' ἐκυτὴν :

— Τίποτε ἄλλο δὲν ἐπιθυμῶ, ἔχω τὴν οἰκογένειάν μου, τὸν πατέρα μου, τὴν μητέρα μου, τὴν παιδαγωγόν μου, ἡ ὅποια εἶναι δευτέρα μητέρα, καὶ τὸν σύζυγόν μου.

Ἡ κυρία Δουράνδου οὐδόλως τῇ ἀπηγόρευσε νὰ τῇ ὁμιλῇ περὶ τοῦ νέου.

— Ὁ Ἀδριανὸς κατοικεῖ εἰς Παρίσιους, τῇ ἔλεγε· πῶς λοιπὸν συμβαίνει, ὥστε νὰ μὴ τὸν ἀπαντήσωμεν ποτέ, ἐνῷ ἐρχόμεθα σχεδὸν ὅλην τὴν ἡμέραν ;

— Οἱ Παρίσιοι εἶναι τόσον μεγάλη πόλις ! Καὶ ἔπειτα πιθανὸν ὅταν ἡμεῖς εὐρισκόμεθα εἰς τὰ βουλευάρτα, εἰς τὰ Ἡλύσια ἢ εἰς τὸ δάσος τῆς Βουλόνης νὰ μὴν εἶναι ἐκεῖ καὶ ὁ κύριος Ἀδριανός.

— Παρατηρῶ πάντοτε μήπως τὸν ἴδω.

— Εἶναι δυσκόλον εἰς τόσον πλῆθος.

— Ἡξεύρετε ὅτι ἔχω καλοὺς ὀφθαλμούς.

— Δὲν θέλω νὰ σ' ἐμποδίσω νὰ σκέπτεσαι τὸν κύριον Ἀδριανόν, ἀγαπητὴ μου, ἀλλ' ἴσως πράττεις κακῶς. Τίς οἶδεν ἐάν ὁ νέος αὐτὸς δὲν σ' ἐλθσμένον ;

— Ὡ ! ὦ ! μὴ τὸ λέγῃς ! Ὁ Ἀδριανὸς μοι εἶπεν ὅτι με ἀγαπᾷ καὶ δὲν δύναται νὰ με λησμονήσῃ !

Ἐπειδὴ ἡ Χρυσαυγὴ ἐγνώριζεν ὅτι ὑπῆρχον ἐν Παρίσιος θεάματα, διότι ἡ κυρία Δουράνδου, δοῦσα αὐτῇ πρὸς ἀνάγνωσιν τὸν Κορνήλιον, τὸν Ρακίαν, τὸν Μολιέρων καὶ ἄλλα ἐκλεκτὰ δράματα, τῇ ἐξηγήσεν πῶς παριστάνοντο ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὰ δράματα ταῦτα καὶ αἱ κωμῳδαὶ ὑπὸ ἡθοποιῶν ὑποδυομένων τὰ ἐν αὐτοῖς πρόσωπα, ἐξεδήλωσε πλειστάκις τὴν ἐπιθυμίαν νὰ παρασταθῇ εἰς θεατρικὴν παράστασιν, ἀλλ' ἡ κυρία Δελώρμ, ὀχρουμένη εἰς τὰς διαταγὰς, ἃς τῇ ἔδωκεν ὁ κόμης Δελασέρ, ἀπεκρίνετο πάντοτε !

— Ἀργότερα.

Ἡμέραν τινὰ ἡ Χρυσαυγὴ δὲν εὐχαρίστηθη ποσῶς ἐκ τῆς ἀπαντήσεως ταύτης· εἶχεν ἰδίαν θέλησιν καὶ μεθ' ὅλην τὴν ἡπιότητα καὶ τὴν εὐπειθειάν της ἐπέμεινεν ὡς τὴν ὁδηγήσωσιν εἰς τὸ θέατρον.

Ἡ κ. Δελώρμ εἰς ἀμνηχανίαν περιστάσας συνεβουλεύθη τὴν παιδαγωγόν.

— Ὡ ! ἐννοῶ τὴν περιεργίαν της, ἀπεκρίθη ἡ κ. Δουράνδου, εἶναι φυσικωτάτη.

— Τότε νομίζετε, ὅτι πρέπει νὰ ἐνδώσω εἰς τὴν ἐπιθυμίαν της ;

— Νομίζω.

— Δὲν ὑπάρχει κίνδυνος ;

— Οὐδέναν κίνδυνον βλέπω.

— Εἰς ποῖον θέατρον νὰ ὑπάγωμεν ;

— Εἰς τὸ Γαλλικὸν Θέατρον κατὰ προτίμησιν θὰ παρασταθῇ ἐκεῖ σπουδαιότατον δράμα : « Ἡ Κόρη τοῦ Ρολάνδου ».

— Θὰ ἔλθετε μαζί μας ;

— Ὁχι, σὰς εὐχαριστῶ.

— Διατί ;

— Παρήτησα πρὸ πολλοῦ ὅλας τὰς διασκεδάσεις.

— Καὶ ὅμως...

— Μὴ ἐπιμένετε, κυρία, διότι αὐξάνει

τότε ἡ λύπη μου, ὅτι δὲν δύναμαι νὰ συνοδεύσω τὴν ἀγαπητὴν μου μαθήτριαν.

Ἡ Χρυσαυγὴ ὑπερεχάρη, ὅτε ἡ κυρία Δελώρμ τῇ εἶπεν, ὅτι τὴν ἐσπέραν ἐκείνην θὰ μετέβαινον ὁμοῦ εἰς τὸ Γαλλικὸν Θέατρον.

Ἡ νεᾶνις μικρὰν εἶχεν ἰδέαν περὶ θεάτρου λαμπρῶς πεφωταγωγημένου ὑπὸ πολυφώτων, καὶ διὰ τοῦτο ἀνέμενε νὰ ἴδῃ πράγματτα, τὰ ὁποῖα θὰ τῇ ἐπροξένουν νέας ἐκπλήξεις.

Καὶ ἐνῷ ἐσκέπτετο περὶ τῆς νέας καὶ ἀγνώστου ἡδονῆς, ἥτις ἐμελλε νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν της, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν :

— Ἐκεῖ θὰ ἐπανάιδω τὸν Ἀδριανόν.

Δὲν ἔλαβεν ὅμως τὴν εὐχαρίστησιν ταύτην.

Εἰς μάτην ἀνεζήτησε διὰ τοῦ βλέμματος τὸν μαρκήσιον Βερβεῖν πανταχοῦ ἐντὸς τῆς αἰθούσης.

Καὶ ἐδυσθύμησε μὲν ὀλίγον διὰ τὴν ἀποτυχίαν ταύτην, ἀλλὰ θαμβωθείσα ὑπὸ τῶν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἐλθσμένων αὐτὴν· ἡ προσοχὴ της συμπασα προσηλώθη εἰς τὴν ἐντεχον τῶν ἡθοποιῶν παράστασιν καὶ εἰς τὸ μέγα ἐνδιαφέρον τοῦ δράματος, καὶ μολοντί δὲν εἶδε τὸν Ἀδριανόν, ἐπείστρεψε κατηνυχισμένη ἐκ τῆς πρώτης εἰς τὸ θέατρον μεταβάσεώς της.

Τῇ ἐπιούσῃ εἶπεν εἰς τὴν κ. Δουράνδου περιπτυσσομένη αὐτὴν :

— Ὑπάρχει ἀκόμη νέον τι δι' ἐμέ.

— Τί λοιπόν ;

— Πλῆθος ἰδεῶν καὶ διανοημάτων εἰς τὴν κεφαλὴν μου, καὶ νομίζω ὅτι δι' εὐρέος παραθύρου ἀνοιχθέντος αἴφνης εἰσέρχεται ἅπλετον φῶς, ἐν ᾧ περιβάλλομαι.

Ἡ παιδαγωγὸς ἐμειδίασε μειδίαμα ἀνερμήνευτον.

— Καταντῶ εἰς τὸ τέρμα τοῦ ἀνατεθέντος ἔργου μου, εἶπε καθ' ἑαυτὴν ὁ κύριος Δελώρμ δύναται νὰ ἐπανεέλθῃ ἐκ τοῦ ταξιδίου του· δύναμαι τώρα νὰ τῷ παρουσιάσω τὴν θυγατέρα του !

ΙΑ'

Ἡ ἐπάνοδος.

Ἡ κυρία Δελώρμ καὶ ἡ κυρία Δουράνδου συνεννοῦντο κάλλιστα.

Ἡ πρώτη προσεφέρτετο πρὸς τὴν παιδαγωγὸν ὡς πρὸς ἴσην, οὐδέποτε ἐδόθη παραμικρὰ ἀφορμὴ δυσαρρεσκείας ἢ ψυχρότητος, ὅτι ἐπιθυμῇ ἡ μὲν τὸ ἤθελεν ἡ ἑτέρα, αἰετοποτε δὲ ὁμογνωμόνουν ἀλλήλαις, φαινόμεναι ὡς φίλαι ἐκ παιδικῆς ἡλικίας, ὡς ἀδελφαί.

Βεβαίως, διότι εὐρίσκειτο ἐν θέσει ἀνεξαρτήτῃ ἡ κυρία Δελώρμ, οὐδεμία ἠθέλησε νὰ ἀσκήσῃ ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς παιδαγωγοῦ· τοῦτο παρετήρησεν ἡ παιδαγωγὸς οὐχὶ ἄνευ ἐκπλήξεως, ἀλλῶς δὲ καὶ αὐτὴ ἡ κυρία Δελώρμ πολλὰς τῇ ἐπροξένησεν ἐκπλήξεις, ἰδίᾳ ἐν τῇ ἀπέναντι τῆς Χρυσαυγῆς συμπεριφορᾷ της.

Καὶ ὄντως, διείδεν ὅτι ἡ μήτηρ ἐδείκνυε

πρὸς τὴν θυγατέρα αὐτῆς εἰσὶν εὐλάβειαν, σεβασμόν.

Διατί τοῦτο ; ἄδηλον, εἰς μάτην δ' ἐζητήσε νὰ ἐξηγήσῃ τὸ πρᾶγμα, διότι δὲν τῇ ἐφαίνετο φυσικόν.

Βεβαίως ἡ κ. Δελώρμ ἔτρεφε ζωηρὰν ἀγάπην, ἀλλ' ἡσθάνετο ὅτι πᾶσα ἡ ἀγάπη ἐκείνη δὲν ἦτο ἡ περιεχομένη ἐν τῇ καρδίᾳ μητρός.

Ἄλλως τε ἡ Χρυσαυγὴ δὲν προέβαινεν, εὐρίσκομένη μετὰ τῆς κυρίας Δελώρμ, εἰς τὴν ἡδεῖαν ἐκείνην τῶν αἰσθημάτων καὶ διανοημάτων ἀνακοίνωσιν, ἥτις τοσοῦτον ἐχαροποιεῖ αὐτὴν.

Μυριάκις καθ' ἐκάστην ἡ Χρυσαυγὴ ἐνηγαλίζετο τὴν κυρίαν Δουράνδου, σπανιώτατα ὅμως ἔτεινε τὸ μέτωπόν της εἰς τὴν μητέρα της κυρίαν Δελώρμ πρὸς ἀσπασμόν.

Τέλος ἡ Χρυσαυγὴ, ἥτις μετὰ τῆς ἡοίστης καὶ θωπευτικωτάτης φωνῆς ὠνόμαζε τὴν κυρίαν Δουράνδου, « μαμά », τὴν κυρίαν Δελώρμ ἀπεκάλει πάντοτε μητέρα.

— Διατί τοῦτο, διατί ; ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν συνήθως.

Ἡ οἰκία τῆς κυρίας Δελώρμ ἦτο νηύτεπισμένη, ἵνα μὴ εἴπωμεν πολυτελῶς, καὶ τοῦτο ἐδήλου εὐπορίαν.

Ὁ κ. Δελώρμ, ἀρχαῖος ἔμπορος, ἀποσυνθῆς τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων, — ὡς τῇ εἶπον, — δὲν εἶχε φίλους· πῶς ὅμως καὶ ἀπόντος τοῦ συζύγου της ἡ κυρία Δελώρμ δὲν ὑπεδέχετο ἐν τῇ οἰκίᾳ της κανένα ; ἀλλὰ καὶ αὐτὴ εἶχε βεβαίως φίλας, καὶ ὅμως ἡ κ. Δελώρμ οὐδέποτε ἐπεσκέπτετο αὐτάς, οὐδέποτε δὲ ξένη τις εἰς τὴν οἰκογένειαν εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. Πάντα ταῦτα ἐξέπληττον τὴν παιδαγωγόν, ἥτις ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν :

— Πολὺ παράδοξον πρᾶγμα !

Εἰς ἄκρον ὅμως περιεσκεμμένη ἀπέναντι τῆς κυρίας Δελώρμ καὶ τῆς μαθητρίας της δὲν ἐτόλμα νὰ τὰς ἐρωτήσῃ.

Καὶ τί ἐμελεν αὐτὴν ἐπὶ τέλους ;

Ἐάν ὁ βίος τῆς κυρίας Δελώρμ ἦτο πως μυστηριώδης, τοῦτο οὐδόλως ἀπέβλεπεν αὐτὴν.

Μήπως δὲν ἦτο ὅσον ἡδύνατο εὐχαριστήμενη ἐν τῇ ἡσυχῇ ἐκείνῃ οἰκίᾳ, ἐνθα μετὰ τοσαύτης ἀγάπης ἐδέχθησαν αὐτὴν, ἐνθα εὖρε κόρην ν' ἀγαπήσῃ μετὰ τοσοῦτου ζήλου, μεθ' ὅσου ἡγάπησε τὴν θυγατέρα της, τὸ προσφιλές της τέκνον, ὅπερ ἀπώλεσεν ;

[Ἐπεται συνέχεια].

ΠΙ.

ΟΔΗΓΟΣ ΤΩΝ ΜΗΤΕΡΩΝ ἦτοι : ΥΓΙΕΙΝΗ ΤΩΝ ΒΡΕΦΩΝ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων καὶ δοκιμωτέρων παιδιατρικῶν συγγραμμάτων ὑπὸ Κ. Κυριαζίδου, ἱατροῦ καὶ ὑφηγητοῦ τῆς Παθολογίας τῶν παιδῶν ἐν τῷ Ε. Πανεπιστημίῳ μετὰ 21 εἰκόνων. Ἀδελφ. 3, 50, χρυσ. 4, 50,

ΟΙΝΟΙ ΘΗΡΑΣ Σ. ΔΕΝΑΞΑ Ὁ δὸς Σταδίου 36. Βισάντιο, λευκὸν καὶ μαῦρον, Μαλθακία, Νέκταρ, Βορδῶ, Ζαμαίκα. Οἶνοι κομᾶν πρὸς 80 λεπτὰ τὴν ὥραν. Οἱ οἶνοι τοῦ κ. Δεναξᾶ ἐβραβεύθησαν ἐν τῇ παγκοσμίῳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων.